

Standardi i bazuar rajonal i profesionit

Formati i standardit me grupet e propozuara të detyrave/funksioneve

Standardi i profesionit: Specialist/e për mekatronikën e kamionëve dhe mjeteve të rënda

Profesioni: Specialist/e për mekatronikën e kamionëve dhe mjeteve të rënda

Spektori: Inxhinieri mekanike (specifik për kodimin kombëtar)

Niveli ISCO: III

Përshkrimi i profesionit:

Specialist/e për mekatronikën e kamionëve dhe mjeteve të rënda diagnostikon, mban, shërben dhe riparon sistemet mekanike, elektrike, elektronike, hidraulike, pneumatik, pajisje dhe skajet e tjera të automjetit.

Specialist/e për mekatronikën e kamionëve dhe mjeteve të rënda planifikon aktivitetet, përgatit burimet e nevojshme dhe hapësirën për kryerjen e punëve, realizon pranimin e automjetit, vendos diagnozën duke përdorur metoda dhe pajisje moderne, duke përdorur dokumentacionin teknik, sistemet informacioni dhe komunikimi. Kryen punët e kontrollit, rregullimit, riparimit, zëvendësimit dhe kontrollit të sistemeve mekanike, hidraulike, pneumatik, elektrike dhe elektronike/pajisjeve/pjesëve dhe pajisjeve shtesë në automjet ose, sipas nevojës, i dërgon ato specialistëve.

Mban dokumentacionin e punës dhe kryen punë administrative dhe komerciale nga fusha e punës së tij/saj. Komunikon me superiorët, bashkëpunëtorët dhe përdoruesit e shërbimeve (diskuton dhe propozon mundësitë për zgjidhje sipas kërkesave) duke përdorur rregullat e komunikimit të biznesit. Përdor dhe siguron standardet e cilësisë, implementon procedurat dhe masat për mbrojtjen e shëndetit, sigurisë në punë dhe mjedisit jetësor, si dhe masat për mbrojtje nga zjarri.

Gjatë kryerjes së detyrave të punës përdor teknologjitë moderne, pajisje/instrumente për matjen e të gjitha madhësive që është e nevojshme të përcaktohen, si dhe mjetet dhe pajisjet e duhura sipas udhëzimeve të prodhuesit.

Mjedisi i punës dhe kushtet e punës:

Specialist/e për mekatronikën e kamionëve dhe mjeteve të rënda kryen detyrat në servis automjetesh ose në terren. Puna kryhet kryesisht në pozita qëndrimi dhe sipas nevojës në lartësi dhe/ose hapësirë të ngushtë, në hapësira të mbyllura, gjysmë të hapura dhe hapësira të hapura. Puna zakonisht kërkon kujdes 24 orë, punë në ndërime, si dhe punë në terren me orë të zgjatura pune.

Specialist/e për mekatronikën e kamionëve dhe mjeteve të rënda mund të punojë në mënyrë të pavarur, të koordinojë një grup të vogël punëtorësh dhe/ose të punojë nën mbikëqyrje. Punimet kryhen nën rrezik të shtuar nga lëndimet mekanike, djegiet, rreziku nga rrëzimi, goditjet elektrike, nën ndikimin e rrezatimit elektromagnetik të shtuar, avujve të dëmshëm, pluhurit, zhurmës së lartë, vibrimeve, dallimeve të temperaturës dhe stresit psiko-fizik. Për shkak të specifikave të punës dhe rreziqeve ndaj të cilave është i/e ekspozuar specialisti/ja për mekatronikën e kamionëve, i kushtohet vëmendje e veçantë përdorimit të pajisjeve mbrojtëse: këpucë sigurie me mbrojtje në gishta, doreza mbrojtëse, syze mbrojtëse, mbrojtje për fytyrën dhe sytë (maskë mbrojtëse).

Punëdhënësi mund të përcaktojë kushte speciale sipas vlerësimit të rrezikut të vendit të punës.

Marrëdhënia me profesione të tjera:

Profesionisti specialist/e për mekatronikën e kamionëve dhe mjeteve të rënda i referohet edhe profileve/çertifikatave të tjera në kuadër të të njëjtit sektor: teknik/e i/mehatronikës së automjeteve, mekanik/e e automjeteve dhe elektrikist automjetesh.

Përveç kësaj, specialist/e për mekatronikën e kamionëve dhe mjeteve të rënda mund të bashkëpunojë edhe me sektorë dhe profesione të tjera: teknikanë servisimi që punojnë me pajisje dhe mbajtjen e makinave, elektrikistë, furnizues të pjesëve rezervë dhe materialeve të tjera, punëtorë në sektorin e ndërtimit dhe transportit.

GRUPI I DETYRAVE /FUNKSIONEVE KRYESORE	DETYRAT KRYESORE	AKTIVITETET
1. Analiza, planifikimi dhe organizimi i punës	1.1 Analiza, planifikimi dhe organizimi i aktiviteteve të punës	1.1.1. Pranon dhe analizon urdhrin e punës dhe dokumentacionin teknik (dokumentacionin tekniko-teknologjik, manualët dhe udhëzimet për punë dhe mirëmbajtje, listat e kontrollit, etj.), në përputhje me kërkesat e detyrës së punës. 1.1.2. Planifikon orarin kohor të realizimit të punimeve në faza, në përputhje me kërkesat e detyrës së punës, në marrëveshje me eprorët. 1.1.3. Planifikon burimet e nevojshme për realizimin e detyrave të punës në përputhje me dokumentacionin tekniko-teknologjik përkatës (burimet njerëzore, materialet, pajisjet, pjesët rezervë). 1.1.4. Organizon grupet e punëtorëve/ekzekutuesve përgjegjës për realizimin e punimeve. 1.1.5. Koordinon aktivitetet e veta me aktivitetet e bashkëpunëtorëve dhe partnerëve të biznesit. 1.1.6. Organizon punën në një mënyrë të qëndrueshme, sipas parimeve të qëndrueshmërisë dhe eficientësisë energjetike.
2. Përgatitja e vendit të punës	2.1. Përgatitja e burimeve dhe vendit të punës për kryerjen e punimeve	2.1.1. Kontrollon kushtet e punës në vendin e punës në përputhje me masat e përgjithshme të mbrojtjes së shëndetit dhe sigurisë në punë (ndriçimi, ndotja, burimet e rrezikut fizik, kushtet meteorologjike...) duke marrë parasysh nevojat specifike/individuale të punonjësve. 2.1.2. Përgatit vendin e punës në përputhje me planin ditor të punës dhe prioritetet e punës, sipas udhëzimeve dhe rregulloreve për shëndetin dhe sigurinë në punë. 2.1.3. Përgatit mjetet, mjetet speciale, pajisjet dhe makineritë (vinçat), pajisjet matëse të nevojshme për realizimin e detyrës së punës, në përputhje me dokumentacionin tekniko-teknologjik dhe legjislativin teknik. 2.1.4. Përgatitet për punë dhe përgatit mjetet dhe pajisjet mbrojtëse. 2.1.5. Mirëmban higjienën e vendit të punës, mjeteve dhe pajisjeve pas përfundimit të detyrës së punës.
3. Detyrat operative	3.1. Pranimi i kamionëve dhe mjeteve të rënda	3.1.1. Merr informacion nga urdhri i punës (tipi i automjetit, regjistrimi, ndërhyrjet e mëparshme, libri i shërbimit – kur është i disponueshëm). 3.1.2. Bisedon me shoferin për problemet e raportuara dhe simptomat e defekteve. 3.1.3. Kryen inspektimin e jashtëm të automjetit për defekte mekanike, elektrike dhe hidraulike të dukshme. 3.1.4. Kryen diagnozën initiale të automjetit (lidhja e automjetit me skaner për gabime dhe leximi i gabimeve). 3.1.5. Kontrollon funksionimin e motorit dhe funksioneve themelore gjatë punës në boshllëk dhe, kur është e nevojshme, bën provë vozitjeje të automjetit. 3.1.6. Dokumenton vëzhgimet dhe planifikon aktivitetet e mëtejshme të mirëmbajtjes. 3.1.7. Informon klientin/eprorin për gjetjet fillestare dhe procedurat e mëtejshme.

	3.2. Mirëmbajtja parandaluese e kamionëve dhe mjeteve të rënda	3.2.1. Kryen kontroll të rregullt të gjendjes teknike të sistemeve në mjetin motorik në përputhje me udhëzimet e prodhuesit, kodet e lexuara dhe listat e brendshme të kontrollit të gjendjes. 3.2.2. Kryen shërbim periodik të sistemeve në mjetet motorike në përputhje me udhëzimet e prodhuesit, kodet e lexuara dhe listat e brendshme të kontrollit të gjendjes (kontrollon/ndërron vajrat, sistemet e furnizimit me gaz të mjetit, lëngun ftohës dhe të frenave, AdBlue, filtrat/pastruesit e ajrit, karburantit, vajit, kabinës, filtrat e gazit...). 3.2.3. Kontrollon dhe zëvendëson sipas nevojës elementet dhe përbërësit e mjetit (sistemin e shkarkimit, sistemin e transmetimit të fuqisë, sistemin e drejtimit, sistemin e frenimit, gomat...). 3.2.4. Kontrollon dhe rregullon gjeometrinë e rrotave sipas nevojës. 3.2.5. Kontrollon mekanizmin e shpërndarjes së motorit (rripat dhe tensionuesit e transmisionit, zinxhirët dhe ingranazhet, valvulat etj.) dhe vepron në përputhje me udhëzimet e prodhuesit. 3.2.6. Kontrollon dhe ndërron sipas nevojës elementet e sistemeve elektrike dhe telemetrike (bateritë, alternatorin, info-timing, sensorët e presionit, temperaturës dhe rrjedhës së gazit) në përputhje me udhëzimet e prodhuesit.
	3.3. Diagnostikimi dhe inspektimi i defekteve në kamionë dhe mjete të rënda	3.3.1. Kryen kontroll vizual dhe akustik të mjetit me qëllim përcaktimin e mosfunksionimeve të elementeve, sistemeve dhe përbërësve të tij, bazuar në informacionet e marra nga klientët ose nga një provë e vozitjes. 3.3.2. Kryen operacione diagnostikuese, mat dhe kontrollon parametrat mekanikë të mjetit duke përdorur pajisjet dhe softuerin e përshtatshëm për diagnostikim, si dhe mjetet dhe pajisjet matëse e kontrolluese, në modalitetin stacionar ose gjatë lëvizjes së mjetit. 3.3.3. Teston sistemet elektrike dhe kontrollon funksionalitetin e rrejtësive të sensorëve dhe aktuatorëve. 3.3.4. Përcakton vendin, shkallën dhe llojin e dëmtimeve dhe defekteve të elementeve dhe përbërësve të sistemeve të mjeteve, në përputhje me dokumentacionin teknik dhe udhëzimet e prodhuesit, bazuar në diagnostikimin e kryer. 3.3.5. Analizon opsionet për riparimin ose zëvendësimin e elementeve dhe përbërësve të dëmtuar të sistemeve të mjeteve ose për analizë të mëtejshme (bazuar në rezultatet e diagnostikimit, kriteret e përcaktuara ose udhëzimet e eprorit).
	3.4. Mirëmbajtja korrigjuese e sistemeve të fuqisë motorike të kamionëve dhe mjeteve të rënda	3.4.1. Riparon ose zëvendëson pjesët e motorit dhe agregatit (sistemi i furnizimit me karburant, sistemi i djegies, sistemi i furnizimit me gaz, rripi ose zinxhiri i shpërndarjes...). 3.4.2. Riparon ose zëvendëson pjesët e transmisionit/sistemit të transmetimit të fuqisë (kupplungun, volantën, marshin – MT, AT, diferencialin, gjysmë boshtet, rrotat lëvizëse). 3.4.3. Riparon sistemin e ftohjes së ajrit. 3.4.4. Riparon ose zëvendëson sistemin e gazrave të shkarkimit dhe filtrin DP. 3.4.5. Teston fuqinë e motorit në dinamometër pas riparimit. 3.4.6. Kryen kontrollin final dhe provën e vozitjes para dorëzimit të mjetit.

	3.5. Mirëmbajtja korrigjuese e sistemeve hidraulike dhe pneumatike të kamionëve dhe mjeteve të rënda	3.5.1. Merr presionin dhe rrjedhën në sisteme. 3.5.2. Identifikon rrjedhjet e mundshme në sisteme. 3.5.3. Teston funksionalitetin e sistemeve hidraulike dhe pneumatike (ngritja e ngarkesës, ngritja e kabinës, frenimi, etj.). 3.5.4. Riparon ose zëvendëson komponentët e dëmtuar hidraulikë dhe pneumatikë (kompresorë, tuba, linja, valvola, rezervuar ajri). 3.5.5. Rregullon valvolat e ventilimit për funksionim optimal. 3.5.6. Zëvendëson vulat e dëmtuara ose të dëmtuara. 3.5.7. Teston të gjithë sistemet hidraulike dhe pneumatike pas riparimit.
	3.6. Mirëmbajtja korrigjuese e sistemeve elektrike të kamionëve dhe mjeteve të rënda	3.6.1. Kryen matjen e parametrave elektrikë dhe i krahason me standardet dhe normat e përcaktuara në manualet përkatëse. 3.6.2. Lokalizon defektin në sistemet elektrike, paketat elektronike dhe komponentët kompjuterikë. 3.6.3. Kontrollon përputhshmërinë e specifikimeve të pjesës/zëvendësimit sipas kodeve dhe tipit të automjetit. 3.6.4. Kryen punime elektrike (çmontim/montim, riparim, zëvendësim, rregullim parametrash – kalibrim...) në sistemin e furnizimit me energji elektrike. 3.6.5. Kryen punime elektrike në sistemin e ndezjes së motorit. 3.6.6. Kryen punime elektrike në sistemin e injektimit të karburantit. 3.6.7. Zëvendëson sensorët (sensorët e presionit të vajit, rrjedhës së ajrit, presionit dhe temperaturës së grimcave...) dhe aktuatorët. 3.6.8. Përditëson dhe kalibron softuerët e CPU-së (njësia qendrore e përpunimit – njësia qendrore për menaxhim) dhe njësitë drejtuese të sistemeve individuale në mjet 3.6.9. Kryen punime elektrike në automjete elektrike dhe hibride (çenergizim/energizim, zëvendësim i baterisë me tension të lartë, konvertuesit të tensionit, motorit elektrik) 3.6.10. Zbaton testimin e funksionalitetit të pjesëve të riparuar ose të zëvendësuar.
	3.7. Mirëmbajtja korrigjuese e sistemeve të komfortit dhe të sigurisë aktive dhe pasive, sistemeve sinjalizuese dhe të komfortit të	3.7.1. Kontrollon gjendjen fizike të sistemit. 3.7.2. Kryen punime në sistemin e komfortit (sistemin e ngrohjes, ventilimit dhe klimës, ngritësit elektrikë të xhamave, mbylljen qendrore, rregullimin e sediljeve, sistemin multimedial dhe njësitë e kontrollit, ndriçimin e kabinës...) 3.7.3. Kryen punime në sistemin e sigurisë aktive (sistemin ABS kundër bllokimit të frenave, ESP – kontrolli elektronik i stabilitetit, sistemin e ndihmës së frenimit (BA, EBA, BAS), sistemet e ndihmës në drejtim (ADAS), sistemin e kontrollit të parandalimit të rrëshqitjes (ASR, TCS), kamerat, sensorët e distancës, tempomatin, ndihmën kompjuterike për mbajtjen e korsisë...) 3.7.4. Kryen punime në sistemin e sigurisë pasive (jastëkët e ajrit – AIRBAG, rripat e sigurisë, sistemet e mbrojtjes nga përmbysja, thirrjen automatike në rast aksidenti – eCall). 3.7.5. Kryen punime në sistemin e ndriçimit dhe sigurisë (dritat e ditës, dritat e frenimit, dritat e mjegullës, dritat e ndalimit, treguesit e drejtimit...).

4. Detyrat administrativ	kamionëve dhe mjeteve të rënda	3.7.6. Zbaton testimin e funksionalitetit të pjesëve të riparuar ose të zëvendësuar.
	4.1. Mbajtja e dokumentacionit të punës	4.1.1. Plotëson dhe përditëson planin ditor dhe javor të punës në përputhje me formatet e përcaktuara dhe kërkesat e punës. 4.1.2. Mbajt evidencën e statusit të urdhrave të punës në përputhje me procedurat organizative, rregulloret dhe formatet e përcaktuara. 4.1.3. Plotëson dhe përditëson dokumentacionin përkatës mbi aktivitetet e realizuara në përputhje me detyrat e punës dhe procedurat e organizatës. 4.1.4. Mbajt evidencën e gjendjes së veglave, pajisjeve dhe aparateve si dhe masave korrigjuese të nevojshme. 4.1.5. Mbajt evidencën e stokut, konsumit të materialeve dhe pjesëve rezervë. 4.1.6. Organizon, arkivon dhe ruan dokumentacionin në përputhje me legjislacionin në fuqi, procedurat e brendshme dhe proceset ekzistuese digjitale.
5. Detyrat komerciale	5.1. Blerja e burimeve për punë dhe formimi i çmimeve, promovimi dhe shitja e shërbimeve	5.1.1. Mblidh informacione mbi disponueshmërinë, çmimet dhe cilësinë e materialeve, pjesëve rezervë, veglave, pajisjeve, aparateve dhe burimeve të tjera të nevojshme për punë në treg. 5.1.2. Përgatit ose merr pjesë në hartimin e ofertave për realizimin e punëve, përgatit specifikimet e materialeve, pjesëve rezervë dhe punimeve, përcakton afatet e realizimit dhe vlerëson kostot. 5.1.3. Bën zgjedhjen, blerjen dhe kontrollin e materialeve të nevojshme, pjesëve rezervë, veglave, pajisjeve, aparateve dhe burimeve të tjera të nevojshme për punë. 5.1.4. Bën llogaritjen e punëve dhe shërbimeve të realizuara, formon çmimin, përgatit faturat dhe profaturat. 5.1.5. Promovon/merr pjesë në promovimin/shitjen e shërbimeve.
6. Komunikimi dhe bashkëpunimi me të tjerët	6.1. Komunikimi me bashkëpunëtorët, klientët, institucionet përkatëse dhe pjesëmarrësit e tjerë në procesin e punës	6.1.1. Komunikon me të supervisors, kolegët, klientët, institucionet kompetente dhe të tjerë, duke zbatuar rregullat e komunikimit verbal dhe jo-verbal. 6.1.2. Krijon dhe mban komunikimin e brendshëm dhe të jashtëm në mënyrë profesionale dhe etike, duke ndjekur rregullat e komunikimit biznesor, në përputhje me parimet e barazisë në lidhje me gjininë, racën, kombësinë, fenë, kulturën, etj., duke përdorur IKT të avancuara. 6.1.3. Puna në grup duke aplikuar siç duhet parimet e punës në ekip. 6.1.4. Përdor teknika motivuese për të krijuar një komunikim të mirë me të tjerët. 6.1.5. Dhanë udhëzime kolegëve dhe grupit të punës për realizimin e detyrës duke përdorur terminologji të qartë dhe profesionale. 6.1.6. Zgjidh ankesat dhe keqkuptimet e brendshme dhe të jashtme duke përdorur teknika të përshtatshme të zgjidhjes së konflikteve. 6.1.7. Informon supervisorin për detyrën e përfunduar duke përdorur terminologji të qartë dhe profesionale.

7. Sigurimi i cilësisë	7.1. Zbatimi i procedurave për sigurimin e cilësisë së punës në përputhje me standardet dhe rregulloret përkatëse	7.1.1. Përputhet me rregullat teknike, cilësinë dhe standardet e tjera, procedurat e brendshme dhe udhëzimet në realizimin e detyrave të punës në përputhje me rregullat ligjore. 7.1.2. Kryen kontrollin e hyrjes për materialet, pjesët rezervë, mjetet, pajisjet dhe burimet e tjera të punës në përputhje me rregullat dhe specifikimet. 7.1.3. Përdor pajisjet, mjetet dhe pajisjet në përputhje me udhëzimet e prodhuesit. 7.1.4. Kryen kontrollin e punimeve të kryera sipas fazave dhe përfundimit, në përputhje me urdhrin e punës/udhëzimet e prodhuesit/planin e kontrollit. 7.1.5. Eliminon mangësitë e vërejtura, zgjidh ankesat, për të siguruar cilësinë e punimeve të kryera. 7.1.6. Përfshin kurse/trajnime të rregullta profesionale për përdorimin e standardeve, teknologjive të reja dhe trajnime për zhvillimin e aftësive të transferueshme/mekanike. 7.1.7. Vlerëson punën e tij dhe të kolegëve, duke marrë parasysh natyrën specifike të punës dhe karakteristikat e punonjësve (faza e jetës, aftësitë fizike, etj.).
8. Mbrojtja në vendin e punës dhe mbrojtja e mjedisit	8.1. Zbatimi i procedurave dhe masave të sigurisë dhe mbrojtjes së shëndetit në punë	8.1.1. Përputhet me rregulloret ligjore dhe ato të brendshme që rregullojnë shëndetin dhe sigurinë dhe mbrojtjen nga zjarri, si dhe menaxhimin e situatave emergjente. 8.1.2. Përdor pajisjet mbrojtëse personale, në përputhje me standardet përkatëse dhe udhëzimet. 8.1.3. Zbaton masat e mbrojtjes nga goditjet me rrymë gjatë punës me automjete elektrike dhe hibride, në përputhje me procedurat dhe rregulloret ligjore përkatëse. 8.1.4. Kryen kontrollin e rregullt të pajisjeve mbrojtëse personale, mjeteve, pajisjeve dhe burimeve të tjera të punës, në përputhje me standardet përkatëse dhe udhëzimet. 8.1.5. Përdor agjentë kimikë të rrezikshëm dhe potencialisht të rrezikshëm në përputhje me udhëzimet për përdorimin e tyre, me qëllim ruajtjen e sigurisë dhe shëndetit në punë. 8.1.6. Zbaton planin e evakuimit në rast emergjence, në përputhje me procedurat përkatëse. 8.1.7. Ofron ndihmën e parë në rast aksidenti, në përputhje me procedurat e përshtatshme.
	8.2. Zbatimi i procedurave dhe masave për mbrojtjen e mjedisit	8.2.1. Održava radno mesto čistim i urednim u skladu sa merama zaštite životne sredine. 8.2.2. Vršiti odlaganje, skladištenje i sortiranje materijala i hemijskih agensa na način koji ne ugrožava životnu sredinu. 8.2.3. Organizuje/bira, odlaže, skladišti i tretira otpad generisan u procesu rada, u skladu sa zakonodavstvom o zaštiti životne sredine i internim procedurama za upravljanje otpadom. 8.2.4. Sprovodi mere zaštite od uticaja bilo kakvih opasnih gasova, toksina, isparavanja, visoko zapaljivih supstanci. 8.2.5. Sprovodi mere u slučaju izlivanja hemikalija ili curenja bilo kakvih reagenasa i zapaljivih supstanci. 8.2.6. Koristi racionalno energiju i materijale i primenjuje principe održivog razvoja životne sredine.